

ILLUSTRATIE: HANS VAN DEN TILLAART

Ondernemen is niet vies

MARK BLAISSE EN PAUL ISKE

Er is een nieuwe trend zichtbaar in het land van de nivellering: excelleren mag, ja wordt zelfs gestimuleerd. Dat zien we niet alleen in Utrecht, waar enige tijd geleden een universiteit voor zeer begaafden van de grond kon komen, maar ook bij uitingen en plannen van het ministerie van Economische Zaken. Openlijk wordt daar ingezet op het verbeteren van het beste, terwijl tot voor kort de energie juist ging zitten in het ophalen van onvoldoendes. Het is kennelijk geen doodzonde meer om ergens goed in te zijn. En, niet onbelangrijk, wie excelleren stimuleert, zegt ook minder gauw dat mislukken niet mag. En dat speelt weer in op die andere trend die we signaleren, dat ondernemen in de breedste zin aan alle kanten wordt aangemoedigd.

Geen wonder, als de staat zich terugtrekt moet de burger initiatief tonen en alle registers opentrekken om er niet op achteruit te gaan. De aloude nationale talenten, zoals brutaliteit, nieuwsgierigheid, moed en ondernemerschap dienen uit de kast te worden gehaald om mondiaal de concurrentie beter aan te kunnen gaan. Dit alles vraagt om een gunstig, ondernemend kader, waar de besten worden toegejuicht.

Om topprestaties te kunnen leveren, zal geëxperimenteerd en ondernomen moeten worden. Waar wordt uitgeprobeerd, gaat het ook wel eens mis. Was mislukken — of failliet gaan — tot voor kort nog een vrijwel onuitwisbare vlek op je blazoens, tegenwoordig is daar gelukkig meer begrip voor. De binnenkort af te ronden versoepeling van de faillissementswetgeving is misschien wel het meest tastbare bewijs van de veranderende mentaliteit ten aanzien van ondernemerschap.

De politieke partijen hebben het thema ondernemen uiteraard ook ontdekt. En hoewel het Innovatieplatform regelmatig kritiek krijgt, zien we toch dat de

discussie over randvoorwaarden voor nieuw ondernemen op gang begint te komen. Maar de echte kracht voor vernieuwing komt van de ondernemers zelf. Zo heeft de onlangs opgerichte Young Bilderberg Groep, bestaande uit veelbelovende, leidinggevende twintigers en dertigers, laten weten dat zij toptalent wil aantrekken, desnoods uit het buitenland.

Om dat te bewerkstelligen moet Nederland aantrekkelijk gemaakt worden voor dat talent. Dat betekent meer dan het wegnemen van obstakels rond visaverstrekking, naturalisatie en diploma-erkenning. De Young Bilderberg Groep is van plan zelf een aantrekkelijk klimaat voor talent te creëren, hobbels glad te strijken en talent binnen te halen. Bezorgd als zij is over het gebrek aan gevoel van urgentie bij veel partijen.

Wij zijn verbonden aan het net opgerichte platform Dialogues, een initiatief dat op de ondernemende trend wil inhaken. Het platform stimuleert en faciliteert sinds een jaar ondernemende initiatieven in de overtuiging dat ons land vol onbekende 'parels' zit, zowel op menselijk als op zakelijk gebied — in de breedste zin. Er wordt dus niet alleen nagedacht over startende ondernemers en de noodzaak de regelgeving te vereenvoudigen, maar ook aan actieve participatie van de burger binnen de samenleving.

Hoe zou ondernemender meegedacht kunnen worden over de sociale en economische problematiek binnen steden? Door ondernemers met de burgemeester en wethouders aan tafel te zetten en aloude politieke struikelblokken te omzeilen. Hoe krijg je jonge mensen weer geïnteresseerd in ondernemen? Door lespakketten te ontwikkelen, internetspelletjes te bedenken, universiteiten te stimuleren ondernemen steviger in hun studieprogramma op te nemen en

Haal aloude nationale talenten zoals brutaliteit, nieuwsgierigheid, moed en ondernemerschap uit de kast om mondiaal de concurrentie beter aan te kunnen

door onbekende 'helden' in het zonnetje te zetten. Voorbeelden van de ondernemingslust die ons Nederlanders wel degelijk in de genen zit, maar die de afgelopen decennia, verwend door een sociaal en economisch systeem, wat is weggedrukt.

Zelfs programma's die bedoeld zijn om ondernemend gedrag te stimuleren, schieten soms hun doel voorbij. Denk aan regelingen die start-ups van studenten ondersteunen, vooral van technische universiteiten. Welk risico lopen deze jonge ondernemers? En wie bekommert zich om de werknemers of de zelfstandigen die veel meer riskeren als zij hun innovatieve ideeën in de praktijk willen brengen?

Honderden Nederlanders zijn op hun manier, vaak tegen de stroom in, oplossingen aan het bedenken voor milieuproblemen, bureaucratische rompslomp, de ontwrichting aan de onderkant van de maatschappij of het gebrek aan respect voor elkaar. Laten we daar eens inspiratie uit halen, in plaats van in de lange rij klagers te gaan staan die de bv Nederland lamelligheid en gebrek aan initiatief verwijten.

Nederland heeft veel te bieden. We benutten maar een fractie van onze mogelijkheden. Die onderbenutting kan alleen maar minder worden door het maken van keuzes en dan met alle energie en talent de kansen verzilveren. Een mooi voorbeeld van een dergelijke ontwikkeling is Singapore, waar besloten is een wereldmacht te worden op het gebied van biotechnologie. Kosten noch

moeite worden gespaard, talent wordt aangetrokken en ontwikkeld. Vele miljarden worden gepompt in de infrastructuur, inclusief topinstituten voor r&d.

Ook een klein land kan dus proactief werken aan zijn eigen toekomst. Het is dan wel zaak een klimaat te creëren waarin dit mogelijk wordt gemaakt. Ambitie, selecteren, passie, kansen zien, initiatief, durf, leren van fouten en weer doorgaan zijn de kernbegrippen. Er zijn — veelal nog achtergehouden — particuliere financiële middelen. Onze reputatie van handelaren en wereldreizigers is in de wereld nog niet tanende, er is kennis, hier en daar van absolute wereldklasse, en er zijn ontelbaar veel goede ideeën.

Het waarderen van excellentie is niet alleen iets wat op universiteiten en ministeries moet worden gestimuleerd, maar overall in de samenleving. De media spelen hierbij een belangrijke rol. Maar al te graag wordt uitgebreid stilgestaan bij fouten die mensen hebben gemaakt en grote plannen die weer zijn mislukt. De dagelijkse dosis bangmakerij domineert. De media zouden moeten meewerken aan een klimaat waarin het weer leuk is om goed te zijn en het eindelijk gewoon wordt om elkaar complimenten te maken.

Alleen door boven het maaiveld uit te steken kunnen we, buiten overheid en 'het systeem' om, de oude VOC-mentaliteit weer laten herleven. Nederland is wel oké, ondernemen is niet vies, succes is mooi en briljant mislukken ook!

Mark Blaisse en Paul Iske zijn coördinatoren van Dialogues. Dialogues, een initiatief van ABN Amro, heeft de ambitie het klimaat ten aanzien van ondernemend gedrag actief te helpen veranderen. Paul Iske hield op 16 november een inleiding over ondernemerschap voor Nintes, het leiderschapsplatform voor talentvolle toekomstige bestuurders. Zie ook www.dialogues.nl

